

Intimidatie van artsen in Turkije

Publicatie	Nr. 30/31 - 23 juli 2002
Jaargang	2002
Rubriek	Over de grens
Auteur	Amnesty International

De bestrijding van straffeloosheid met betrekking tot functionarissen die zich schuldig hebben gemaakt aan marteling vereist een zorgvuldige documentatie, met inbegrip van een medisch dossier. In Turkije worden artsen op allerlei manieren tegengewerkt om een dergelijk dossier op te stellen. De problemen beginnen al bij het eerste onderzoek. De Turkse wetgeving bepaalt dat een arts gedetineerden direct na hun arrestatie onderzoekt en dat hij dit onderzoek herhaalt bij verlenging van inbewaringstelling en aan het einde van de detentie. Als artsen dit onderzoek goed konden uitvoeren, zou deze wetgeving een belangrijk wapen in de strijd tegen marteling zijn. In de praktijk is van goed onderzoek maar zelden sprake.

Haci Inan en Kamuran Kabul werden, samen met achttien anderen, in maart 2000 in Sirnak gearresteerd. Zij zeiden te zijn gemarteld. Toen zij op weg waren naar het verplichte medische onderzoek waarschuwden politiebeambten hen om tijdens het onderzoek geen melding van marteling te maken. Zij werden zelfs met de dood bedreigd.

Volgens de gevangenen waren de meeste artsen bang om op te schrijven wat zij zagen. Een van hen had zelfs gezegd: Als ik opschrijf dat ik sporen van marteling heb gezien, word ik zelf gemarteld. Andere artsen voerden hun professie wel integer uit. Een van degenen die Haci Inan onderzocht documenteerde een wond veroorzaakt door slaan. Dat de gevangenen gewond waren, bleek ook uit het feit dat de directeur van de gevangenis waar zij tien dagen later naartoe werden gebracht hen niet accepteerde omdat zij wonden hadden. Het gevolg was dat de groep terugging naar Sirnak. Hun advocaten dienden een aanklacht in, maar de officier van justitie ging niet tot vervolging over. De advocaten gingen in hoger beroep en dit leidde uiteindelijk tot de veroordeling van vijf politiebeambten. Ook de artsen gingen niet vrijuit; zes van hen werden veroordeeld voor valsheid in geschrifte.

Deze geschiedenis staat niet op zichzelf. Amnesty heeft verschillende klachten over de documentatie van de gevolgen van marteling in Turkije ontvangen. Bij Seher Durgac werd een medisch rapport waarin stond dat zij was gemarteld en verkracht, opzijgeschoven. In een nieuw medisch rapport was alles weggepoetst.

De onzorgvuldige en weinig effectieve documentatie van de gevolgen van marteling heeft verschillende oorzaken. Lang niet alle artsen zijn voldoende opgeleid om een goed onderzoek uit te voeren. In bijna alle recente bij Amnesty bekende gevallen gebruikten de artsen een formulier van één bladzijde en niet het uitgebreide formulier van drie bladzijden dat het ministerie van Justitie sinds september 2000 verplicht heeft gesteld. Artsen werkzaam bij het Forensisch Instituut in Istanbul hebben uiteraard wel voldoende expertise voor onderzoek, maar zij zijn overbelast. Bovendien moet degene die een beroep op hen doet, dit zelf betalen. Er zijn ook lichtpunten. De Turkse Vereniging voor Geneeskunde is actief betrokken bij de bestrijding van marteling. De vereniging spoort haar leden aan te handelen in overeenstemming met de maatstaven op het gebied van de medische ethiek. Ook heeft zij een onderzoek laten instellen naar gevallen waarbij artsen zijn beschuldigd van deelname aan marteling. Bij de opstelling van het Istanbul Protocol speelde de vereniging een actieve rol.¹

Ook de Turkse Vereniging voor Mensenrechten heeft zich niet onbetuigd gelaten. Medische teams die voor deze organisatie werken, hebben gevallen van marteling gedocumenteerd en hebben hun expertise aangeboden in gevallen waar de officiële onderzoeken een manco vertoonden. Zonder slag of stoot gaat dat niet. Momenteel wordt het centrum voor behandeling en rehabilitatie van deze organisatie in Diyarbakir bedreigd met sluiting. De autoriteiten zouden nooit toestemming hebben gegeven om dit centrum op te richten. Twee artsen die voor de staat werken en die daarnaast hun medewerking aan het centrum hebben verleend, hebben de gevolgen daarvan al ondervonden. Zij zijn overgeplaatst naar elders en de gouverneur gaf toestemming een onderzoek naar hen in te stellen omdat zij misbruik zouden hebben gemaakt van hun publieke functie. In september 2001 heeft de politie medische dossiers uit het centrum meegenomen en Amnesty vreest dat artsen en patiënten die hierin worden genoemd slachtoffer van repressie zullen worden.

Zo sterk is deze vrees dat Amnesty in februari 2002 een medische actie is begonnen. Centraal staat dat het recht van artsen om hun beroep in vrijheid uit te voeren ook moet gelden voor de artsen die hun expertise aanbieden aan de Turkse organisatie voor de mensenrechten. Dit vormt een voorwaarde om tot een goede documentatie van de gevolgen van marteling te komen en daarmee een bijdrage te leveren aan de preventie van marteling.

Marijke Stegeman,
lid medische beroepsgroep Amnesty International

Correspondentieadres: Postbus 1968, 1000 BZ Amsterdam, tel.: 020 626 4436, e-mail: medisch@amnesty.nl

Referentie

1. Istanbul Protocol. Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhumane or Degrading Treatment or Punishment. http://www.phrusa.org/research/istanbul_protocol/index.html

Er zijn nog geen reacties bij dit bericht. Ziet u geen reactieformulier? Log in.

Geef uw reactie

Naam*

Plaatsnaam

Beroep*

E-mailadres*

Uw reactie*

Nog 2000 tekens over

Toelichting: Uw naam en woonplaats worden bij plaatsing van uw reactie getoond. Uw e-mailadres wordt niet getoond. NB: Reacties mogen geen URL's bevatten. Reacties met URL's worden automatisch verwijderd.

[Tijdschriftoverzicht](#) | [Nieuwsbrief](#)